

Búcsú Fábián Páltól*

A Magyar Nyelvtudományi Társaság és a közvetlen barátok, köztük az általa híres nyelvészintézménynek nevezett Kruzsok utolsó üdvözlését megrendülten hozom Fábián Pál kedves, felejtethetetlen barátom ravatalához. Nehéz volt már azt is megszokni, hogy az utóbbi években csak nagyon ritkán jött be közös tanári szobánkba, akkor, ha a számára mindennek felett álló helyesírással kapcsolatos fontos értekezletet tartottunk. Ott még legutóbb is – ha már fátyolos hangon is – felszólalt: Vigyázzatok a helyesírásra, rendszere meg van alapozva, nem szabad nagyobb mértékben megváltoztatni, és nem szabad a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének a fennhatósága alól kivenni, mert akkor vége. A helyesírás ugyanis – vallotta – a műveltség biztosítója, és a kialakult irodalmi nyelvvel együtt a nemzeti tudat letéteményese, erősítője. És most már végleg egyedül maradtam szobánkban, amíg számomra is érvényessé válik a „mend ozchuz iarov vogmuc” kegyetlen, de igazságos törvénye.

Pedig mennyi kellemes órát töltöttünk együtt: vitatkoztunk is nyelvészeti problémákról, a mindenkori élet feltette kérdésekről, de soha még erősebb hangsúlyt sem használtunk beszélgetéseinkben, mindenekelőtt mert Fábián tanár úr bölcs volt és mindig derűs, optimista. Így vezette Társaságunk magyar szakosztályát is hosszú időn át, és ilyen mentalitással vállalt szívvel-lélekkel minden társasági feladatot. Igazán közeli barátságra éppen a helyesírás ügyében tett együttes jugoszláviai utazásunk során kerültünk, a hetvenes évek vége felé. A Magyar Tudományos Akadémia tudniillik – ma is csak helyesírelhetően – úgy rendelkezett, hogy a helyesírási szabályzat új kiadásának a megjelentetése előtt a tervezett változtatásokat meg kell tárgyalni a felvidéki, a kárpátaljai, az erdélyi és a délvidéki magyar felsőoktatási intézmények tanáraival, a tanítókkal, az újságírókkal. Utazásunkból most az a momentum tolul az emlékezetembe, amikor – talán Szabadkán – egy parkban, szép, őszi, szeptember végi napsütésben meghitt beszélgetést folytattunk mindenről: az egyetemi életről, a családról, terveinkről, belső dolgainkról...

Aztán szinte látom magam előtt, amint 4-5 évvel ezelőtt csak jöttek, jöttek a diákok az ajtónk elé, Fábián professzor úr nyelvművelés kurzusára – abban az időben már csupán ezt tartotta meg heti két órában –, mert hallani akarták azt a sok érdekességet, amely egy életen át összegyűlt ennek a ma vitatott, de feltétlenül szükséges és hasznos diszciplinának a keretében. És csak hálásak lehetünk neki, hogy mindig lelkesen támogatta a Stíluskutató csoport tagjait, kisebb és nagyobb vállalkozásait.

Palikám! Azt mondhatom végezetül mindnyájunk nevében: nem felejtünk, mert egyszerűen nem feledhetünk! A jó Isten adjon igaz nyugalmat!

SZATHMÁRI ISTVÁN

* Elhangzott a temetésén, 2008. október 9-én.